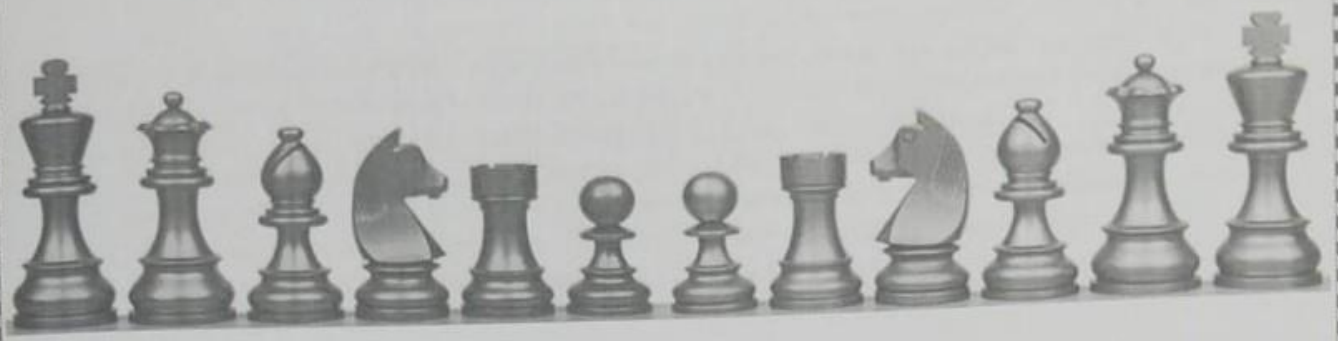
БЕКІТЕМІН
И.В.Панфилов атындағы
№5 мектеп-лицей директоры
Б.Дуйсенбаев

Шахмат үйірме жоспары

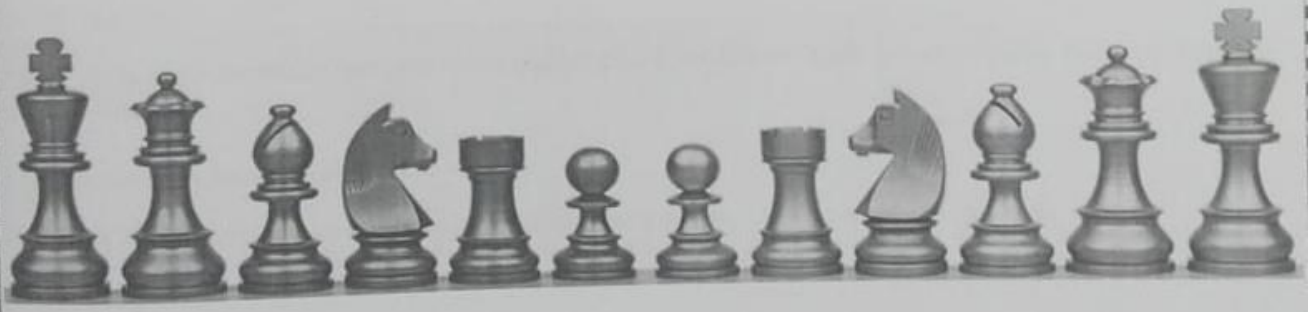
Үйірме жетекшісі: Е.Маханов

2026-2027 оқу жылы

2026-2027 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ ШАХМАТ ҮЙІРМЕ ЖОСПАРЫ

Қызылорда қаласы

Түсінік хат

Қазіргі ақпараттандыру технологиясының кең дамыған кезінде оқушылар үлкен ауқымды ақпараттарды тез қабылдап, сараптап, логикалық қорытындылар жасай білулері керек. Логикалық және жүйелі ойлауды қалыптастыруда шахматтың алатын орны зор. Ол оқушылардың аз уақытта ойлдарын шоғырландыруына, туған жағдаятты сараптауға және шешім шығаруға үйретеді және алдына қойған мақсатына жетуге, төзімділікке тәрбиелейді.
Шахмат – екі тұлғаның көрнекі түрде сайысу түрі. Ол бізге адамның шығармашылық дәрежесін анықтауға қажет. Шахмат ойнаушының үнемі жетілуінен, жүйелі түрде дайындық сағаттарын жүргізуден кейін нәтиже күтуге болады. Сонымен қатар шахматты үйретудегі жаттықтырушының шығармашылық деңгейінің жоғары болуы қажет.

Бағдарлама:

Авторлық бағдарлама мемлекеттік стандартқа сүйене отырып жазылды. Осы бағдарлама сабақтан тыс білім беру жүйесінде шахматты үйрету жүйесі оқушылардың жеке қабілеттіліктерін айқындап, жетілдіре отырып оның тұлға ретінде жалпы жетілуі мен тәрбиесіне бағытталады.

Мақсаты:

Жеке тұлғаны жетілдіру қиын мәселе болғандықтан, шахматты үйретудің құрылымы мен мазмұны мақсатқа бағытталған мінез қалыптастыруға тәрбиелейді.

Міндеттері:

Оқушылардың логикалық ойлау әлемі мен бейнелеп ойлаудың сұлулығын бойлатып, қоршаған орта туралы елесін кеңейту.

Күтілетін нәтиже:

Жаттығу ойындарында, мектепішілік, аудандық шахмат сайыстарына қатысуында.

Аңдау хат:

Бағдарламаның өзектілігі мектептегі оқушыларға педагогика жағынан тәрбиелік мәні зор екендігі атап көрсетілді.

Бағдарламаның негізгі мақсаты:

Шахмат сабағы арқылы шығармашыл, дарынды жеке тұлға жетілдіруге жағдай жасау.

Міндеттері:

1. Шахматтың шығу тарихымен таныстыру, ойын ережелерін үйрету, оқушыларға шахмат ойыны туралы теориялық білім беру, сайыстар өткізу ережелерімен таныстыру..
2. Тұлғаның логикалық ойлауын, есте сақтауын, орнықтылығын жаңа басқа да жағымды қасиеттерін жетілдіру;
3. Айналасына ұқыптылықпен қарау, жеке қасиеттерін жетілдіруге ұмтылдыру, өзін тәртіпке салуға тәрбиелеу, еріктілік қасиеттерін жетілдіруге және өзін өзі бағалай білуге

Бағдарламаның нәтижесі мен қорытындысы:

1. Әр жеке тұлға өзіндік ерекшеліктерін көрсете біледі, басқада қырынан ашыла біледі. Әрі төзімдік, шыдамдылық сол сияқты рухани адами қасиеттерін дамыта түседі.
2. Жарыс кезінде ешқандай тәртіп бұзылмайды. Оқушылардың пәнді игеруімен қатар ұжымда жұмыстана білуі қалыптасады.

2026 – 2027 оқу жылына арналған «Шахмат» үйірмесінің сабақ жоспары

№	Тақырыптар	Сағат саны	Өтілетін күні
1	Кіріспе.Шахмат ойынын қысқаша тарихы	1	05.09.2026
2	Шахмат ойынын негізгі ережелері	1	12.09.2026
3	Шахмат фигураларының аттары және оларды тақтаға орналастыру	1	19.09.2026
4	Ойынның мақсаты және тәртібі	1	26.09.2026
5	Шахмат тақтасының шаршыларын атау	1	03.10.2026
6	Позициялар мен жүрістерді жазу	1	10.10.2026
7	Ладьяның жүрісі	1	17.10.2026
8	Пілдің жүрісі	1	24.10.2026
9	Ферзінің жүрісі	1	07.11.2026
10	Аттың жүрісі	1	14.11.2026
11	Корольдің жүрісі		21.11.2026
12	Пешканың жүрісі және оның өзі тектес қандайда болсын фигураға айналуы	1	28.11.2026
13	Рокировка	1	05.12.2026
14	Фигуралардың салыстырмалы күші	1	12.12.2026
15	Шах.Ашық шах.Қосқабат шах.Мат	1	19.12.2026
16	Партияны ұтқызу.Пат.Шексіз шах.Тең ойын	1	26.12.2026
17	Партияны қалай жазып,шахмат әдебиетін қалай үйрену керек	1	16.01.2027
18	Жалғыз корольге мат беру	1	23.01.2027
19	Ферзімен мат беру	1	30.01.2027
20	Ладьямен мат беру	1	06.02.2027
21	Екі пілмен мат беру	1	13.02.2027
22	Бір піл бір атпен мат беру	1	20.02.2027
23	Комбинациялық және позициялық ойындардың негізі	1	27.02.2027
24	Әдеткі комбинация	1	06.03.2027
25	Әдеткі комбинацияларды шешу	1	13.03.2027
26	Өткіншек пешкаға қарсы король.Шаршы ережесі	1	20.03.2027
27	Корольге қарсы король және екі қосталған пешка	1	03.04.2027
28	Пешкаға қарсы ферзі	1	10.04.2027
29	Ладьяға және ладьяға қарсы пешка	1	17.04.2027
30	Ладьяға қарсы пешка	1	24.04.2027
31	Шахмат композициясы туралы	1	08.05.2027
32	Шахмат есептері	1	15.05.2027
33	Ойындарды талқылау.Жаттығу ойындары	1	22.05.2027
34	Шахмат есептерін шешу.Шахмат жұмбақ есебенің шешілуі	1	22.05.2027

2026-2027 оқу жылында Шахмат үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

1	Бақтыбай Әділет	4 «А»
2	Маратұлы Даниял	4 «А»
3	Дәулетияр Адия	4 «А»
4	Досмұрат Нұртөре	5 «В»
5	Айтбай Жандос	5 «В»
6	Тынымбек Диас	5«В»
7	Баракбай Ризат	7 «Б»
8	Салимжан Диас	7 «Б»
9	Гатиятулин Айрат	7 «Е»
10	Лю Сергей Антонович	5 «Е»
12	Асылбек Алдияр	7 «В»
13	Бектурганов Ильяс	10 «Г»
15	Югай Максим	10 «Г»
16	Алиева Инабат	10 «Г»
18	Сәмет Жансұлтан	8 «Д»
19	Жақай Жанәділ	8 «Е»